

pabilis, & crassa, cum ibi excusentur generatim ignorantibus. Excusat 5. necessitas sive animæ, sive corporis, sive propria, sive aliena, modo vera sit, & gravis ex dicto c. quoniam multas, & clarius ex c. Si vere 34. de sent. Excom. Denique: non est vitandus nisi is, quem moraliter constat vitandum esse sive id constet per famam publicam, vel testimonio duorum saltem testium fide dignorum. Recte autem monet Tournelyus, non licere Pœnitentiæ Sacramentum suscipere ab eo, de quo dubitatur an sit vitandus; ne forte nullum evadat Sacramentum.

CAPUT II.

De Excommunicationibus reservatis.

27. *Quest. 1.* Quænam sunt Excommunicationes Episcopis reservatæ? R. 1. est in eos, qui leviter Clericos percutium, aut etiam graviter, si sint feminæ. 2. in eos, qui a censura in mortis articulo absoluti ab eo, qui alias non poterat, Superiori non se sistum, si censura reservata erat ab Episcopo. 3. in Fratres minores, si admittant in suis Ecclesiis ad officia Divina Fratres Tertii ordinis. 4. in eos, qui procurant abortum fœtus animati effectum secuto, a qua excommunicatione absolvere possunt etiam Regulares. 5. in eos, qui communicant in eodem crimine cum excommunicato ab Episcopo. 6. in eos, qui incurrunt censuras latas ab Episcopo, & sibi reservatas per propria statuta.

28. Cum vero excommunicatio fertur ex mo-

nitio, nemo tenetur ad revelandum crimen, non vergens in alterius damnum, nisi præcedat, infamia, vel rumor ortus ex probis hominibus viciniæ, aut Collegii. Quod si delictum cedat in commune damnum, etiam si sit occultum, est revelandum, nisi certa sit spes correctionem futuram; verum si cedat in damnum privatum, non est manifestandum, nisi probari possit saltem per alium testem, vel aliter malum imminens nequeat impediri. Quando autem in Monitorio non præcipitur denuntiatio, sed testificatio, tenetur quisque testari, si præcedat semiplena probatio, etsi non possit ipse probare. S. Th. Bonav. & communis quæ docet, non esse obligationem revelandi crimen emmendatum, nisi illud habeat effectum in futurum, vel nisi sit publicum, & emendatio occulta, vel denique sit tale, ut Superior merito intendat reatus punitionem. Qui vero ad revelandum obligatus non revelet tenetur ad restitutionem, nisi exinde grave damnum alterius oriatur, aut fuerit testis a iudice citatus, qui acceptatione posita tenetur ex justitia revelare.

29. *Quest. 2.* Quænam sunt Excommunicationes reservatæ Papæ in universum? R. 1. contra omnes incendiarios c. tua nos de sent. Excom modo sint ab homine excommunicati, & denunciati, ut notat Cabrin. 2. in habentes literas Apostolicas, & non destruentes, item in falsarios litterarum Apostolicarum, ex c. dur. eodem, & c. ad falsariorum. 3. in effringentes, & spoliantes Ecclesias, c. conquesti. 4. in communicantes eodem crimine cum excommunicatis a Pa-

pa, c. *nuper eodem*. 5. in vexantes eos, qui censuram in alios tulerunt, c. *quicumque de sent. Excomm.* 6. in absolutos ab excommunicatione sub conditione, & non implentes. c. *eos qui* 7. in violantes interdictum Papale, *Extrav. estsi de pœnit.* 8. in dantes, & recipientes aliquid ex pacto ob admissionem ad Religionem, *Extrav. 1. Comm. de Syn.* 9. in simoniacos reales circa ordinem, vel beneficium. *Extrav. 2. eodem* 10. in committentes simoniam confidentialem, ex Bulla Pii IV. & Pii V.

30. Undecima: in impediens executionem litteratum S. Pœnitentiariæ, ex Bulla I. Julii III. 12. in dantes, vel recipientes aliquid pro gratia, & justitia apud Sedem Apostolicam. *Extrav. 1. de Sent. Exc.* & bulla Bonif. VIII. & Greg. XIII. 13. in committentes duellum, & ad id cooperantes, suadendo, cet. ex Trid. *Sess.* 25. 14. In mulieres ingredientiæ monasteria Regularium, *Bulla S. Pii V.* 15. in rapiens bona Ecclesiæ, & exigentes tributa ab Ecclesiasticis. 16. in violantes libertatem Ecclesiasticam, quoad fugientes ab Ecclesiâ *Bul. Greg. XIV.* 17. in docentes posse fieri confessionem in absentia per literas, *Bulla. Clem. VIII.* 18. in facientes jurare illicita, & contraria libertati Ecclesiæ, *Bulla. Greg. XIII.* 19. in damnantès peccati mortalis, vel hæreseos alterutram opinionem de Conceptione B. V. item in eos, qui in concionibus, lectionibus, vel conclusionibus asserunt S. Virginem conceptam esse in originali. *Extrav. grave nimis,* & *Bulla S. Pii V.* 20. in percussores Clericorum, de qua

postea. 21. in perseverantes per annum in excommunicatione lata a delegato Papæ, c. *querenti de off. Deleg.* Sunt & aliæ excommunicationes communes omnibus; sed minus frequentes, quæ reperiuntur in bullis Pii V. Greg. VIII. Clem. VIII. & aliorum Pontificum, & legi possunt apud Auctores de hoc argumento ex instituto tractantes.

31. *Quæst. 3.* Quænam sunt Excommunicationes latæ contra Clericos, & Regulares? Præcipuæ sunt isthæc: 1. in procurantes alienationes Ecclesiarum. 2. in concionatores, qui S. Scripturæ sensum a DD. interpretatione alienum circa tempus Anti-Christi, & extremi iudicii, aliaque similia prædicant. 3. in parochos non implentes juramentum de residentia factum. 4. in mendicantes sine facultate traseuntes ad alium ordinem præter Carthusianum: In moniales exeuntes claustris sine licentia. 5. in religiosos, qui sine privilegio, vel speciali facultate Parochi Clericis, aut laicis Sacramentum Eucharistiæ, vel Ext. unctionis ministrare, vel matrimoniis solemnibus præsidere audeant. 6. in inducentes ad jurandum de eligenda sepultura in eorum Ecclesiis. 7. in absolventes sub prætextu privilegiorum a casibus Bullæ Cœnæ, vel Ordinario reservatis. 8. in Superiores non denunciante Inquisitoribus, vel Ordinariis subditos de hæresi suspectos. 9. alia apud auctorem. Circa duella & clausura Monialium vide Constitutiones Bened. XIV. alteram, quæ incipit *detestabilem*, datam 13. Novemb. 1752. alteram *salutare* 1742. Hic tamen Ligorius va-

rias quæstiones solvit, tum ad duella, tum ad clausuram Monialium pertinentes, quas nos omittere brevitatis causa, sicuti dissertationem ejus super censuris circa immaculatam B. Virginis Conceptionem.

32. *Quæst. 4.* Quomodo sit intelligenda excommunicatio percussione Clericorum? R. verba Concilii Later. II. Can. 15. sunt hæc: *placuit uti quis suadente diabolo hujus sacrilegii reatum, incurrerit, quod in Clericum, vel Monachum violentas manus injecerit, anathematis vinculo subjaceat; & nullus Episcoporum illum præsumat absolvere, nisi mortis urgente periculo, donec Apostolico conspectui præsentetur, & ejus mandatum suscipiat.* Circa quæ notanda sunt sequentia: 1. hæc censura comprehendit omnes cujuscumque sexus, & ætatis, etiam impuberes, modo sint rationis compotes, ex c. 1. *mulieres*, & c. *pueris de sen. Exc.* Sed impuberes posunt absolvi ab Episcopis, etsi post pubertatem absolutionem petant. Comprehendit etiam mandantes, consulentes, & consentientes, si effectus sequatur; pariter ratihabentes percussione nomine suo factam; item non impediens, si ex officio, aut justitia teneantur impedire; secus si tantum ex charitate teneantur, ut cum S. Antonino probabilius censeo; quamquam & hos excommunicari, præsertim si ratione officii debeant impedire, probabiliter docent aliqui cum Suario.

33. In nomine Clerici veniunt etiam sola tonsura initiati, atque etiam conjugati; modo cum una, eaque virgine; item excommu-

nitati, suspensi, interdicti, & verbo tenus degradati. Non incurrit vero qui percutit Clericum bigamum ex bigamia reali, vel eum, qui habitu Clericali deposito, sæcularibus negotiis se ingesserit, nec post tertiam monitionem sui Prælati resipuerit Dicitur. III. *Monachum*, hoc est religioso somnes utriusque sexus, etiam novitios sub communi regula viventes atque etiam eremitas, qui sub regula, & obedientia vivunt, edito obedientiæ voto, vel paupertatis. Sed eo privilegio non gaudent Eremitæ vagi, nulli regulæ ex voto addicti, licet vestem propriam habeant, Episcopis subjecti. Ita Fagnan. ex decisione Rotæ Romanæ.

34. IV. Dicitur: *manus injecerit.* Quod ita est intelligendum, ut hac excommunicatione comprehendantur quicumque percutiant Clericum, vel Monachum sive manu, sive gladio, sive baculo, modo percussio sit gravis, & externa, aut graviter injuriosa, licet levis sit percussio. Hujusmodi censetur faciei conspurcatio, pulveris aspersio, & similia, quæ graves injuriæ ab hominibus æstimantur. Imo etsi quis ita Clericum percutiat, eo consentiente, modo actio sit Ordini Clericali injuriosa. Clericus autem consentiens etiam subest excommunicationi, non tamen lætæ sententiæ, sed ferendæ, ex c. *contingit*; nisi ipse consensus injuriam tollat, ut sæpe accidit. Si quis se ipsum ex malitia, vel passione feriat, secundum multos subest excommunicationi. Sed merito repugnant hinc opinioni Toletus, Barbosa, & alii, quia Canon videtur loqui tantum de altero Clericum per-

cutiente. Certe subjacet huic censuræ, qui percutit etiam meritum, si fiat per eum, qui non debet facere; ut si Clericus reus a iudice laico puniatur; vel a Prælato per laicum. Conceditur tamen in c. *cum voluntate* Parentibus punire; qui aliquos de familia sua, vel propinquos inferiorum graduum, ut cohibeantur a suis insolentiis, duxerit corrigendos. Itaque licet verberibus afficere correptioni gratia Clericum in minoribus constitutum, & secundum probabiliorē sententiam, etiam in maioribus; modo id fiat moderate a Prælato; vel Parente.

35. Non tamen subest Excommunicationi 1. qui actionem ponit injustam, sed non violentam; veluti fur clam subripiens crumēnam; vel contumeliosis utitur verbis; sed absque actione ulla violenta. 2. qui per jocum, aut fortuito percutit Clericum ex c. *de sent. Exc.* 3. qui percutit eum; quem nesciebat esse Clericum, 4. qui vulnerat Clericum; dum eum deprehendit cum uxore sua turpiter agentem; secus si cum aliena. 5. percutiens re ipsa degradatum; vel bigamum; vel qui publice exercet inunus cauponis, macellarii, vel scurræ; & ter monitus non cessavit; 6. qui ferit alium justè defensionis causa cum moderamine inculpatae tutelæ. Denique pueri; etiam in minoribus constituti, qui se pugnis percutiunt; etiamsi e naribus sanguis effluat; atque etiamsi percussio fuerit gravis, modo hæc non fuerit intenta.

36. *Quæst. 5.* Quis possit absolvere a prædicta excommunicatione? R. triplex distingui solet percussio Clerici: alia dicitur *enormis*,

in qua magna intervenit vulneratio, vel magna sanguinis effusio, vel magna saltem injuria. Alia *mediocris*, qua extrahitur v. g. dens, vel capillorum copia evellitur; aut fit sugillatio carnis, qua sanguinis copia effluit; sed absque gravi læsione, vel injuria. Denique alia *levis*, non quidem ita, ut solum includat culpam levem, cum sine gravi crimine non possit esse excommunicatio; sed tamen *levis*, comparata cum prædictis, ut percussio pugni, palmæ, pedis, digiti, cet. absque abscissione membrorum, sanguinis multi effusione, avulsione capillorum, & similibus. Quod autem respectu unius est percussio levis, potest esse gravis respectu alterius, attenta qualitate personæ, loci, cet. Hinc dicunt AA. a percussione levi posse absolvere Episcopos, & eorum Vicarios; a percussione vero enormi, vel mediocri, si publica fuerit, solum Papam, aut eorum Legatos. Si vero fuerit occulta, vel reus sit impeditus, ut Romam adeat, ab ea possunt Episcopi absolvere, & a publica etiam feminas ex c. *mulieres de Sent. Exc.*

37. *Quæst. 6.* Quænam sunt Excommunicationes Papæ reservatæ? R. præter dictam Clerici, vel monachi percussorem reservantur Papæ casus contenti in Bulla cœnæ. Præcipue autem illa versatur circa hæreticos, eorumve fautores, & receptores; item circa legentes libros hæreticorum, eosque imprimentes, retinentes, vel defendentes. Ut vero quis hic excommunicationi subjaceat, requiritur 1. ut liber sit hæretici. 2. ut de religione tractet, vel hæresim contineat. 3. ut lectio sit in materia no-

tabili. V. dicta Tom. 1. in appendice de librorum prohibitione. Quod attinet ad hæreticos, non subest huic censuræ nisi hæreticus formalis, & pertinax, qui adhæret suæ opinioni, quam novit esse contrariam doctrinæ Ecclesiæ. *S. Thom. 1. p. quæst. 32. n. 4.*

38. Hinc excusantur ab Excommunicatione, licet non a gravi culpa, errantes circa fidem ex ignorantia, quantumvis noxia, & affectata, item dubitans de aliquo fidei articulo, suspendens iudicium; nisi dubitet de aliquo articulo, quem sciat esse ab Ecclesia definitum. Ita Lugo, Salmant, Wigant, & alii. Nemo autem subest Excommunicationi nisi errorem suum exterius significet, & quidem verbo, vel actione mortaliter mala, & animo eam hæresim profitendi; alioquin poterit a quolibet Confessario absolvi, sicut & ab excommunicatione illi annexa ex alio jure, nempe ex *c. Christus* & *c. de sent. Excommun.* ubi lata est excommunicatio contra hæreticos universim, sed minime reservata.

39. Præter hæreticos excommunicantur in bulla Cœnæ eorum *fautores*, qui cum possint, & debeant ex officio, omittunt eos capere, punire, cet. aut si ad id non tenetur, peccant, eos laudando, vel adjuvando. *Receptores* qui hospitio recipiant, vel occultant hæreticum, ut hæresis pœnas effugiat. *Defensores*, qui eorum hæreticorum errores defendunt, etsi aliter ipsi sentiant, vel adjuvant, ne a iudice capiantur, vel puniantur. Probabiliter tamen excusantur ab hac censura parentes, filii, & fratres hæreticum recipientes, modo id non faciant ex animo hæresis fovendæ.

40. Excommunicationem insuper Bullæ Cœnæ incurrunt, ubi ea sit usu recepta subripientes inique bona Christianorum naufragantium. 2. imponentes sine privilegio pedagia, id est tributa personarum, sive rerum, aut gabellas: quod non comprehendit Principes, & Magistratus supremos, qui jus habent imponendi subdiditis tributa, uti & pedagia transeuntibus ad custodiam, & refectiõnem viarum, pontium, cet. 3. Piratæ, interficientes, aut deprædantes Christianos in Statu Ecclesiastico. 4. falsificatores Litterarum Apostolicarum. 5. transmittentes arma, vel eorum materiam ad hostes infideles, vel hæreticos declaratos. 6. injuste impediens victualia, vel alia necessaria deferri ad Sedem Apostolicam. 7. eos, qui injuria afficiunt venientes ad Sedem Apostolicam, vel ab ea recedentes, vel in Curia commorantes, si fiat usurpata aliqua potestate, ac si essent iudices. 8. interficientes, mutilantes, cet. Romipetas devotionis causa & Romæ commorantes, ac recedentes. 9. interficientes, mutilantes, cet. S. R. E. Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisque Apostolicæ nuntios, vel Legatos. 10. eos, qui occidunt, vel percutiunt, aut bonis spoliunt sive per se, sive per alios recurrentes ob sua negotia ad R. Ecclesiam. 11. appellantes sub quovis prætextu ad Curias laicales in causis Ecclesiasticis, ad impediendas litteras Apostolicas. 12. qui auctoritate laica, vel prætextu exemptionis causas spirituales, vel ipsi annexas ad se avocant a iudicibus Ecclesiasticis, vel trahunt, vel trahi faciunt personas Ecclesiasticas ad Tri-

bunal Sæculare; vel impediunt iudices Ecclesiasticos uti propria jurisdictione. 13. usurpantes jurisdictionem, & fructus beneficiorum; item se interponentes absque jurisdictione in causis criminalibus contra Ecclesiasticos. 14. usurpantes jurisdictionem in Terris Ecclesiæ Romanæ. Denique incurrunt excommunicationem, & quidem reservatam omnes, qui sine facultate absolvunt ab Excommunicationibus Bullæ Cœnæ, ubi ipsa vigeat.

CAPUT III.

De Suspensione, degradatione, ac depositione.

41. *Quæst. 1.* Quid est suspensio, & quis suspendi, aut suspendere potest? R. 1. suspensio est censure, quæ Clericus functiones aliquas Ecclesiasticas exercere prohibetur. 2. solus Clericus potest suspendi. 3. suspendere possunt, qui possunt ferre censuras. Hinc peccat graviter Clericus suspensus, si exercet actum veritum per suspensionem, & irregularitatem incurrit. Excusatur tamen, si exercet ordinem non sacrum, vel sacrum, sed non solemniter, ut cum S. Antonino decet Tournelyus contra Suario, & Navarrum. Pariter excusatur saltem a gravi culpa, si exercet ob ignorantiam, aut metum gravem, aut in parva materia, ut si suspensus a jurisdictione, vel ab ordine actum levem jurisdictionis exerceat, aut benedicat mensam; secus si benedicat aquam, vel fructus juxta solemnitate Ecclesiæ. Inservire autem Sa-

cerdoti suspensio, nominatim denunciatio, & non tolerato, mortale est; ubi tamen scandalum absit, non est illicitum; audire Missam Sacerdoti suspensi. Holzm. Palaus, Salmant. & communis contra alios.

42. *Quæst. 2.* An incurrat irregularitatem Clericus pro tempore suspensus, si exerceat actum, a quo suspensus est? R. cum distinctione; nam si suspensio lata fuit per modum statuti; aut præcepti ob crimen futurum, vel etiam præteritum, sed habens tractum successivum; tunc illam transgrediens, incurrit irregularitatem. Id colligitur ex c. 1. *de sentent. Excomm. & re judic. in 6.* ubi declaratus fuit irregularis, qui cum ad tempus fuerit suspensus, nihilo tamen minus ministravit. Verum si suspensio lata sit ab homine per sententiam ob meram punitionem criminis præteriti, illam transgrediens non evadit irregularis. Est autem, ratio, quia talis suspensio non habet rationem censure, sed pœnæ tantum, cum censura sit pœna medicinalis; quæ nequit ferri ob delictum omnino præteritum.

43. Incurrit tamen irregularitatem Episcopus, suspensus a pontificalibus, qui confirmet, consecret calices, aliave Pontificalia exerceat. Quicquid enim sit de opinione, docente, Episcopatum non esse novum Ordinem, sed solam extensionem Sacerdotalis Ordinis, negari tamen non potest, tale exercitium esse functionem propriam Ordinis ita extensi, a qua suspensus est. *Suspensus tamen a Pontificalibus, si celebrat in Pontificalibus, non erit irregularis,*

quia Pontificalia non sunt de substantia celebrationis; nec debemus judicare aliquem irregularem, nisi inveniatur expressum, inquit D. Anton. 3. p. tit. 27. c. 4.

44. *Quæst.* 3. Quotuplex est suspensio? R. alia fertur ad certum tempus, quo elapsos expirat; alia fertur indefinite, manetque, donec per absolutionem tollatur. Rursus, alia est suspensio ab officio, sive id sit ordinis, sive jurisdictionis, alia a beneficio, alia ab utroque. Potest autem quis suspendi ab officio, vel in totum, vel in partem tantum, & pariter a beneficio. Unde suspensus absolute prohibetur ab omni exercitio, ratione officii proveniente, adeoque nequit celebrare, valide excommunicare, &c. Suspensus a jurisdictione, si non sit toleratus, invalide absolvit; secus si sit toleratus, quamvis enim illicite, sed non invalide jurisdictionem exercet. Suspensus ab officio non intelligitur suspensus a beneficio; potestque fructus ejus percipere, modo per alium suppleat, qui per se nequit. Censetur autem & a beneficio suspensus, si crimen sit enorme, vel per annum contemnat suspensionem, *ex c. cum bone, de etate.*

45. Qui ex parte vel ab officio, vel a beneficio suspenditur, potest exercere functiones, a quibus non est suspensus. Quamvis autem a beneficio suspensus, eo ipso intelligatur suspensus a percipiendis ejus fructibus, non tamen ab officio sive jurisdictionis, sive ordinis etiam quod illi convenit ratione beneficii. Unde tenetur, recitare horas Canonicas, & cetera onera beneficii præstare. Et quamvis fructibus beneficii careat,

fruit tamen potest anniversariis stipendiis Misarum, quia non sunt fructus beneficii, cum pœnæ non debeant extendi, quando in jure non sunt expressæ, & ideo potest etiam frui juxta multorum sententiam distributionibus quotidianis, maxime si sit pauper. Ratio tamen paupertatis non sufficit, ut possit sibi retinere fructus beneficii, si suspensio lata est ob contumacia; quia non debet Ecclesia subvenire ei, qui sponte ejus disciplinam, vilipendit cum libere possit a contumacia recedere. Ita Suar. Turrianus, alii; aliud tamen est, si suspensio lata sit in pœnam criminis omnino præteriti V. N. A.

46. Quid si suspensio feratur in Collegium, vel Capitulum, vel Communitatem? R. ea non afficit singulas personas quoad propria uniuscujusque officia, sed quoad munia, & beneficia totius Communitatis, ut cum D. Th. docent TT. Quod si eorum aliqui exerceant munia, communitati vetita, ipsi non fiunt irregulares; quia prohibitio ejusmodi potius quam censura, est inhabilitas personarum ad talia officia. Quod si suspensio fertur in Communitatem, & singulas ejus personas, ea non afficit innocentes, cum nemo possit excommunicari, aut suspendi proculpa aliena. Ita Suar. Navarrus, alii, *ex cap. 2. de Const. &c. de his, quæ fiunt. Cum peccata suos auctores tenere debeant, nec pœna sit alterius protrahenda, quam delictum fuerit in ecedente refertum.* Nota: cum Prælati solo verbo dicit Sacerdoti: *suspendo te*, hæc non tam censura habenda est, quam simplex prohibitio;

censura enim licet non fertur, nisi scripto; nec de illo aliter sentiendum est, nisi de ipsius mente constet.

47. *Quæst. 4.* Quænam sunt juris suspensiones? R. suspensiones juris communis (nam de particulari jure non est hoc loco agendum) sunt præcipue. 1. in Clericos, recipientes sacros Ordines ab alieno, vel a proprio in aliena diœcesi, vel sine ætate legitima, aut dimissoriis, aut titulo, vel extra tempora, aut non servatis interstitiis per saltum, vel in censura, vel denique post matrimonium ratum; qui omnes ipso jure suspensi sunt ab executione suorum ordinum, si cum dolo fecerint; & si ordine utantur, evadunt irregulares. 2. in eos, qui excommunicant, suspendunt, aut interdiciunt sine scriptura, & causæ expressione; qui remanent suspensi per annum, nisi sint Prælati regulares. 3. in Clericos scienter eligentes Episcopum, vel Parochum indignum; hi autem sunt biennio a beneficiis suspensi. 4. in ordinantem, & ordinatum simoniace; uterque est suspensus ab ordinibus. 5. in Parochos, jungentes sponso in aliena parochia absque facultate. 6. in gravantes alienis debitis Ecclesiis sibi commissas. 7. in occupantes bona Ecclesiæ, vel alterius loci pii. 8. in sodomitas, simoniacos, duelli auctores, vel fautores, in raptos, vel eis auxiliantes. 9. in publice disputantes circa Conceptionem B. M. V. 10. in visitatores, accipientes munera, vel pecuniam, qui si Episcopi sint suspensi ab ingressu Ecclesiæ; si inferiores Episcopos, ab officio, & beneficio,

donec restituant duplum. 11. judex Ecclesiasticus (sed non Episcopus) faciens injuriam litiganti, contra conscientiam, & justitiam, Denique renuentes absoluti nem volenti manifestare complicem subjacent suspensioni ferendæ sententiæ ex bulla Bened. XIV. *Ubi primum.*

Præter juris suspensiones, sunt aliæ ab homine, quæ si sint majores, ab omni officio, & beneficio ferri nequeunt nisi ob culpam mortalem; alias pœna non esset proportionata culpæ. Potest tamen ob culpam venialem imponi suspensio ex parte, v. g. ab officio tantum, vel a beneficio ad breve tempus; imo ad diem, vel hebdomadam potest quis ab homine suspendi ob veniale tantum Suar. Layman, & communis. DD.

48. *Quæst. 5.* Quis potest absolvere a suspensione? R. habens auctoritatem Episcopalem potest absolvere a suspensione non reservata, & Episcopus a quocumque juris suspensione, sedi Apostolicæ specialiter non reservata, imo & ab ista, si sit ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentiosum. Regulares ex privilegio possunt absolvere in foro conscientiæ ab omni suspensione. Cum vero suspensio fertur in Communitatem, is tantum ab illa potest absolvere, qui in eam jurisdictionem habet in foro contentioso. Denique: sine ulla absolutione tollitur suspensio, imposita ad tempus, vel sub conditione; v. g. *donec, vel nisi restituas*, transacto termino, & impleta conditione.

49. *Quæst. 6.* Quid est degradatio? R. ea proprie censura non est sed privatio executionis officiorum, & beneficiorum absoluta, & ex toto,

sine ulla spe restitutionis, facta cum certis solemnitatibus, & privatione privilegii Clericalis tum fori, tum Canonis, per quam reus traditur potestati Sæculari. Degradatus licet privetur privilegiis Ordinis, sed non potest ipso Ordine privari, cum sit indelebilis; unde tenetur ad votum castitatis, si fuit in Sacris; & invalide matrimonium contraheret, atque velide consecrare hostiam: tenetur quoque ad Horas Canonicas, nisi forte justa de causa impediatur.

50. *Quæst. 7.* Quid est depositio, & a quo fieri potest? R. 1. Differt a degradatione, quia depositio fit verbo tantum, & sine solemnitatibus, relicto privilegio Canonis, & fori. R. 2. solus Episcopus degradare potest, deponere autem possunt Episcopi loco ejus Vicarii. Id autem fieri nequit, nisi in casibus jure expressis, & delictis enormibus. Cum degradato solus Papa dispensare potest; sed cum deposito etiam Episcopus, si crimen sit levius adulterio.

CAPUT IV.

De Interdicto.

51. *Quæst. 1.* Quid, & quotuplex est interdictum? R. 1. est censura Ecclesiastica, per quam homo privatur usu Divinorum Officiorum Sacramentorum aliquorum, & Ecclesiasticæ sepulturæ, secundum se ipsa. Quæ ultima verba adduntur ad distinguendum interdictum ab Excommunicatione, quæ privat his bonis sed solum quatenus sunt communicatio cum fide-

bus: suspensio vero proprie non usum prohibet, sed impedit exercitium Ecclesiasticæ potestati. R. 2. dividitur in locale, & in personale, & mixtum: locale est, per quod prohibentur omnibus participatio Sacrorum Officiorum, sed incerto loco tantum: personale vetat Officia sacra certis tantum personis in quocumque loco. Mixtum est, quod prohibet celebrationem in tali loco, & talibus personis. Potest quoque esse interdictum generale, quo locus generalis, v. g. Collegium, Civitas, cet. interdicitur; & particulare, quo locus, aut personæ particulares sunt interdictæ.

52. Itaque interdicta Civitate, interdicuntur etiam suburbia; & interdicta parochia, etiam sacellum, & cœmeteria cotingua, quia accessorium sequitur principale. Ita ex c. *si licitas de Sent. Exc. in 6.* ubi etiam legitur, interdicta generatim Civitate pariter interdici Ecclesias Regularium; & hoc interdictum generale servandum esse tum a Clericis, tum a Regularibus, atque etiam ab Episcopo, qui illud tulit. Verum interdicto populo, non interdicuntur ii, qui non sunt pars populi, non studiosi, peregrini, Clerici, cet. E converso Clero interdicto, non intelliguntur laici ex c. *si sent. nec Regulares nisi Beneficium, vel officium in illo populo habeant; pariter nec Clerici privilegio fori non gaudentes, uti nec alii qui non habentes beneficium, nec officium, unum cum Clero corpus non constituunt.*

53. Notandum est autem, eximi ab interdicto personalis generali 1. Episcopos, qui & Tom. II.